

**EUROPOS SĄJUNGOS
TARYBA**

**Briuselis, 2014 m. birželio 24 d.
(OR. en)**

11205/14

**POLGEN 103
POLMAR 18
PESC 669
CSDP/PSDC 389
AGRI 458
TRANS 336
JAI 553
ENV 641
PECHE 326
POLMIL 60**

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Europos Sąjungos jūrų saugumo strategija

Delegacijoms pridedama Europos Sąjungos jūrų saugumo strategija, kurią Taryba (Bendrieji reikalai) priėmė 2014 m. birželio 24 d.

EUROPOS SĄJUNGOS JŪRŲ SAUGUMO STRATEGIJA

I. KONTEKSTAS

Jūra yra svarbi.

Jūra yra vertingas Europos Sąjungos ekonomikos augimo ir jos piliečių gerovės šaltinis. ES ekonominis vystymasis, laisvoji prekyba, transportas, energetinis saugumas, turizmas ir gera jūros aplinkos būklė priklauso nuo atvirų, apsaugotų ir saugių jūrų ir vandenynų.

Didžioji tiek išorės, tiek vidaus ES prekybos dalis vykdoma jūrų transportu. ES yra trečia pagal dydį žuvininkystės ir akvakultūros produktų importuotoja ir penkta pagal dydį jų gamintoja pasaulyje. Daugiau nei 70 % ES išorės sienų yra jūrų sienos, o ES uostuose kasmet apsilanko šimtai milijonų keleivių. Europos energetinis saugumas iš esmės priklauso nuo jūrų transporto ir infrastruktūros. Labai padidinus ES valstybių narių laivynus ir atitinkamą uostų infrastruktūrą (pvz., suskystintų gamtinių dujų (SDG) įrenginius) prisidedama prie gero energijos rinkos veikimo ir tiekimo saugumo, taigi, ir prie Europos piliečių gerovės bei visos Europos ekonomikos.

Todėl ES ir jos valstybės narės pasaulio jūrų srityje turi strateginių interesų nustatyti ir išspręsti saugumo problemas, susijusias su jūra ir jūrų sienų valdymu. Europos piliečiai tikisi veiksmingų ir ekonomiškai efektyvių reagavimo veiksmų jūrų, įskaitant sienas, uostus ir atviroje jūroje esančius įrenginius, apsaugos srityje, kad būtų užtikrinta jūra vykdoma prekyba, pašalintos dėl neteisėtos ir nelegalios veiklos jūroje galimos grėsmės ir būtų optimaliai pasinaudota jūros potencialu ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui, kartu apsaugant jūros aplinką.

Europos Sąjungos jūrų saugumo strategija (ESJSS) apima Sąjungos jūrų saugumo tiek išorės, tiek vidaus aspektus. Ja nustatoma visapusiška sistema, kuria prisidedama prie stabilios ir saugios pasaulio jūrų srities pagal Europos saugumo strategiją (ESS), kartu užtikrinant suderinamumą su ES politika, visų pirma integruota jūrų politika (IJP) ir vidaus saugumo strategija (VSS).

Strategija buvo priimta vykdant visapusišką ir koordinuojamą procesą, kurio pagrindiniai orientyrai yra 2010 m. balandžio 26 d. Tarybos išvados, 2011 m. gegužės 23 d. Tarybos išvados dėl jūrų priežiūros integravimo, 2012 m. spalio 7 d. Limasolio deklaracija, 2013 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvados ir 2014 m. kovo 6 d. bendras Europos Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės komunikatas.

II. TIKSLAS IR TAIKymo SRITIS

Siekiant konkretiems sektoriams skirtos, ES ir nacionalinės politikos vientisumo ir sudaryti sąlygas visoms atitinkamoms institucijoms kartu veikti veiksmingai, reikia, kad visi dalyviai siektų bendro tikslo ir dėtų bendras pastangas. Stiprindamos įvairių sektorių, Sąjungos įstaigų ir nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimą, ES ir jos valstybės narės gali pasiekti daugiau, veikti greičiau ir sutaupyti išteklių, tokiu būdu sustiprindamos ES reagavimą į riziką ir grėsmes jūrų srityje.

Remiantis ES pamatinėmis žmogaus teisių, laisvės ir demokratijos vertybėmis, šios strategijos tikslas – apsaugoti ES ir jos valstybių jūrų saugumo interesus nuo įvairiausių rūšių rizikos ir grėsmių pasaulio jūrų srityje. To siekiama laikantis tarpsektorinio, visapusiško, nuoseklaus ir ekonomiškai efektyvaus požiūrio, laikantis galiojančių sutarčių, nacionalinės ir ES teisės aktų ir tarptautinės teisės, visų pirma Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos (UNCLOS) ir kitų atitinkamų konvencijų bei dokumentų.

Jūrų saugumas suprantamas kaip padėtis pasaulio jūrų srityje, kai užtikrinamas tarptautinės teisės ir nacionalinės teisės vykdymas, garantuojama laivybos laisvė ir apsaugomi piliečiai, infrastruktūra, transportas, aplinka ir jūrų ištekliai.

Šia strategija nustatoma politinė ir strateginė sistema, siekiant veiksmingai ir visapusiškai spręsti jūrų saugumo problemas pasitelkiant visas atitinkamas priemones tarptautiniu, ES ir nacionaliniu lygmenimis. Ja sudaromos palankesnės sąlygos stiprinti tapsektorinį bendradarbiavimą sektoriaus viduje, tarp sektorių ir su civilinėmis bei karinėmis institucijomis ir subjektais. Ja prisidedama prie visapusiško augimo potencialo jūrų teritorijoje panaudojimo laikantis galiojančių teisės aktų, subsidiarumo principo ir plėtojant remiamus / paramos santykius. Ja taip pat siekiama skatinti valstybių narių tarpusavio paramą ir sudaryti sąlygas bendram nenumatytų saugumo atvejų planavimui, rizikos valdymui, konfliktų prevencijai, reagavimui į krizes ir krizių valdymui.

Strategija apima pasaulio jūrų sritį. Dėl savo strateginės vertės arba krizės ar nestabilumo tikimybės ypač svarbūs yra žemynus jungiančių laivybos maršrutų tinklas ir kai kurios jūrų zonos. Todėl ES turėtų siekti stiprinti ir remti savo regionų reagavimo veiksmus jūrų saugumo srityje. Šioje strategijoje įtvirtintų principų ir nustatytų tikslų turėtų būti tvirtai laikomasi įgyvendinant esamas ir būsimas regionines ES strategijas, pvz., skirtas Somalio pusiasaliui ir Gvinėjos įlankai.

Šioje strategijoje ypač daug dėmesio skiriama kiekvienam Europos jūrų ir rajonui ir parajoniui, t. y. Baltijos jūrai, Juodajai jūrai, Viduržemio jūrai ir Šiaurės jūrai, taip pat Arkties vandenims, Atlanto vandenynui bei atokiausiems regionams.

III. PRINCIPAI IR TIKSLAI

Ši strategija grindžiama šiais pagrindiniais principais:

- a) ***tarpsektoriniu požiūriu:*** visi civilinių bei karinių institucijų ir subjektų (teisėsaugos, sienų kontrolės, muitų ir žvejybos inspekcijų, aplinkosaugos institucijų, jūrų administracijos, mokslinių tyrimų ir inovacijų, karinių jūrų laivynų ar kitų karinių jūrų pajėgų, pakrantės apsaugos pareigūnų, žvalgybos agentūrų), taip pat ES agentūrų ir pramonės (laivybos, apsaugos, ryšių, pajėgumų paramos) partneriai turi geriau bendradarbiauti, atsižvelgdami į savo vidaus struktūrą;
- b) ***funkciniu vientisumu:*** strategija nedaro poveikio atitinkamai Sąjungos ir jos valstybių narių kompetencijai atitinkamose srityse. Ja taip pat nedaromas poveikis valstybių narių kompetencijai, suverenioms teisėms ir jurisdikcijai jūrų zonose pagal atitinkamą tarptautinę teisę, įskaitant UNCLOS. Remiantis galiojančia politika bei priemonėmis ir kuo geriau pasinaudojant turimais pajėgumais nacionaliniu ir Europos lygmenimis, kartu vengiant kurti naujų struktūrų, priimti naujų teisės aktų, užkrauti papildomos administracinės naštos, turi būti visapusiškai atsižvelgta į valstybių narių įgaliojimus, įsipareigojimus ir interesus, taip pat į papildomo finansavimo reikalavimus;

- c) ***taisyklių ir principų laikymusi:*** pagarba tarptautinei teisei, žmogaus teisėms ir demokratijai bei visapusiškas UNCLOS, taikytinų dvišalių sutarčių ir jose įtvirtintų vertybių laikymasis yra šios strategijos pagrindas ir pagrindiniai taisyklėmis grindžiamo gero jūrų valdymo principai. ES ir jos valstybės narės pritaria tam, kad dėl UNCLOS aiškinimo ir taikymo kilusius jūrų ginčus spręstų kompetentingi nacionaliniai teismai ir šioje strategijoje numatyti specializuoti teismai, kadangi tam tenka svarbus vaidmuo įgyvendinant jūrų teisės normas;
- d) ***daugiašališkumu jūrų srityje:*** atsižvelgiant į ES institucinę sistemą ir sprendimų priėmimo autonomiškumą, itin svarbus bendradarbiavimas su visais atitinkamais tarptautiniais partneriais ir organizacijomis, visų pirma Jungtinėmis Tautomis ir NATO, ir veiksmų jūrų srityje koordinavimas veikiančiuose tarptautiniuose ir regioniniuose forumuose.

Siekiant užtikrinti tarpsektorinį, nuoseklų ir ekonomiškai efektyvų požiūrį į jūrų saugumą, šia strategija siekiama:

- a) sujungti Sąjungos jūrų saugumo vidaus bei išorės aspektus ir skatinti laikytis plataus požiūrio sprendžiant jūrų saugumo problemas ir jūrų interesų klausimus;
- b) skatinti taisyklėmis grindžiamą gerą valdymą jūroje, vandenyse, kurie priklauso valstybėms narėms arba kurių atžvilgiu jos turi suverenių teisių ar jurisdikciją, ir atviroje jūroje;
- c) įdiegti geresnį ir ilgalaikį visų atitinkamų subjektų projektų ir veiklos koordinavimą Europos, regionų bei nacionaliniais lygmenimis ir atitinkamais atvejais kuo geriau pasinaudoti atitinkamomis ES makroregioninėmis strategijomis;
- d) skatinti vienodas sąlygas tarptautiniu mastu ir ES valstybių narių konkurencingumą;
- e) stiprinti jūros srities ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo potencialą, kaip numatyta ES ekonomikos augimo strategijoje „Europa 2020“;
- f) prisidėti prie saugumo jūroje ir padėti apsaugoti Sąjungos jūrų išorės sienas;

- g) skatinti regionų saugumą kiekviename jūrų baseine prie ES išorės sienų, atsižvelgiant į kiekvieno regiono ypatumus;
- h) skatinti tolesnės sinergijos su valstybėmis narėmis ir tarp jų koordinavimą ir plėtojimą, be kita ko, regionų lygmeniu, taip pat bendradarbiavimą su regioniniais bei tarptautiniais partneriais ir organizacijomis;
- i) stiprinti valstybių narių solidarumą ir skatinti tarpusavio paramą sprendžiant jūrų saugumo problemas;
- j) skatinti geresnį bendrą informuotumą apie padėtį ir aktyvesnį keitimąsi informacija, veiklos koncepcijomis, *modus operandi* ir patirtimi, atsižvelgiant ne tik į poreikį žinoti, bet ir į poreikį dalytis, tokiu būdu numatant grėsmes, ir laikantis visapusiško požiūrio;
- k) stiprinti ES, kaip pasaulinio masto veikėjos ir saugumo užtikrintojos, vaidmenį, interesų srityse, jūroje ir iš jūros prisiimant savo atsakomybę konfliktų prevencijos ir reagavimo į krizes bei krizių valdymo srityje ir užtikrinti stabilumą bei taiką vykdant visapusišką ir ilgalaikę ES veiklą.

IV. JŪRŲ SAUGUMO INTERESAI

Pagrindiniai ES ir jos valstybių narių strateginiai jūrų saugumo interesai:

- a) ES, jos valstybių narių ir jų piliečių saugumas;
- b) taikos išsaugojimas laikantis Jungtinių Tautų chartijos, taikus jūrų ginčų sprendimas remiantis tarptautine teise, konfliktų prevencija ir tarptautinio saugumo stiprinimas, be kita ko, ES palaikant santykius su tarptautiniais partneriais, nedarant poveikio nacionalinei kompetencijai. Tuo skatinamas tarptautinis bendradarbiavimas jūrų srityje, teisinės valstybės principas, sudaromos palankesnės sąlygos jūrų prekybai ir tvariam ekonomikos augimui bei vystymuisi;
- c) apsauga nuo jūrų saugumo rizikos ir grėsmių, įskaitant ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros, pavyzdžiui, konkrečių zonų uostuose ir uosto įrenginiuose, atviroje jūroje esančių įrenginių, energijos tiekimo trasų jūroje, povandeninių vamzdynų, jūros dugne nutiestų kabelių, apsaugą, taip pat mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų skatinimas;

- d) laivybos laisvės išsaugojimas, pasaulinės ES tiekimo grandinės ir jūrų prekybos apsauga, laivų taikaus plaukimo bei plaukimo tranzitu teisė ir jų įgulų bei keleivių saugumas;
- e) ekonominių interesų apsauga, įskaitant jūrų energijos išteklių užtikrinimą, tausų gamtos ir jūrų išteklių naudojimą įvairiose jūrų zonose ir atvirojoje jūroje, neteisėtos, nedeklaruojamos ir nereglamentuojamos (NNN) žvejybos kontrolę, valstybių narių žvejybos laivynų saugą ir jūrų zonų, pavyzdžiui, išskirtinės ekonominės zonos, kurioje esama ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo galimybių, ribų nustatymą;
- f) bendro ir patvirtinto informuotumo apie jūrų padėtį skatinimas ir plėtojimas;
- g) veiksmingas Sąjungos išorės jūrų sienų ir ES svarbių jūrų zonų valdymas siekiant užkirsti kelią tarpvalstybinei neteisėtai veiklai ir su ja kovoti;
- h) aplinkos apsauga ir klimato kaitos poveikio valdymas jūrų zonose ir pakrantės regionuose, taip pat biologinės įvairovės apsauga ir tausus naudojimas siekiant ateityje išvengti saugumo rizikos.

V. JŪRŲ SAUGUMO RIZIKA IR GRĖSMĖS

Jūrų saugumo grėsmės yra įvairialypės, gali kelti pavojų Europos piliečiams ir gali pakenkti ES ir jos valstybių narių strateginiams interesams. Nustatyta šių rūšių rizika ir grėsmės:

- a) grėsmės valstybių narių teisėms į jūrų zonas ir jurisdikcijai jose arba jėgos naudojimas prieš valstybes nares šiuo atžvilgiu;
- b) grėsmės Europos piliečių saugumui ir ekonominiams interesams jūroje po išorės agresijos aktų, įskaitant susijusius su jūrų ginčais, grėsmės valstybių narių suverenioms teisėms arba ginkluoti konfliktai;
- c) tarpvalstybinis ir organizuotas nusikalstamumas, įskaitant piratavimą ir ginkluotus plėšimus jūroje, prekybą žmonėmis ir neteisėtą imigrantų gabenimą, organizuotų nusikaltėlių tinklus, sudarančius palankesnes sąlygas neteisėtai migracijai, prekybai ginklais ir narkotikais, neteisėtam prekių gabenimui ir kontrabandai;

- d) terorizmas jūroje bei uostuose ir kiti tyčiniai neteisėti veiksmai prieš laivus, krovinius, įgulą ir keleivius, uostus bei uostų įrenginius ir ypatingos svarbos jūrų ir energetikos infrastruktūrą, įskaitant kibernetinius išpuolius;
- e) masinio naikinimo ginklų platinimas, įskaitant chemines, biologines, radiologines ir branduolines grėsmes;
- f) grėsmės laivybos laisvei, pavyzdžiui, atsisakymas leisti įplaukti į jūrą bei sąsiaurius ir jūrų maršrutų blokavimas;
- g) rizika aplinkai, įskaitant netausų ir neleidžiamą gamtos ir jūrų išteklių naudojimą, grėsmės biologinei įvairovei, NNN žvejyba, aplinkos būklės blogėjimas dėl neteisėto ar atsitiktinio teršalų išmetimo, cheminės, biologinės ir branduolinės taršos ypač cheminės amunicijos ir nesprogusių artilerijos sviedinių išmetimo į jūrą;
- h) galimas gaivalinių ar žmogaus sukeltų nelaimių, ekstremalių įvykių ir klimato kaitos poveikis jūrų transporto sistemai, visų pirma – jūrų infrastruktūrai;
- i) neteisėti ir nereguliuojami archeologiniai moksliniai tyrimai ir archeologinių objektų plėšimas.

VI. ES REAGAVIMO STIPRINIMAS

Remiantis pirmiau nurodytais tikslais bei principais ir atsižvelgiant į pasiektus rezultatus, buvo nustatytos toliau pateikiamos penkios pagrindinės įgyvendinimo sritys ES reagavimui stiprinti.

1. Išorės veiksmai

Pasitelkdama savo unikalų gebėjimą rišliai ir nuosekliai sujungti įvairias politikos sritis ir priemones, įskaitant bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP), Sąjunga aktyviai prisideda prie jūrų srities saugumo stiprinimo užkirsdama kelią jūrų rizikai bei grėsmėms ir į jas reaguodama, taip pat vykdydama stabilizavimą. Sąjunga pabrėžia, jog svarbu, kad ji, kaip pasaulinio masto saugumo užtikrintoją, priimtų didesnių įsipareigojimų tarptautiniu lygmeniu, ypač savo kaimynystėje, taip padidindama ir savo pačios saugumą bei savo, kaip strateginės pasaulinio masto veikėjos, vaidmenį. Todėl siekdama propaguoti geresnį jūrų valdymą Sąjunga gali pasinaudoti geriausia su jūrų saugumo aspektais susijusia vidaus ir išorės politikos praktika.

ES tvirtumą užtikrina įvairios jos turimos priemonės, be kita ko, politinis dialogas su tarptautiniais, regioniniais ir dvišaliais partneriais, dalyvavimas daugiašaliuose forumuose, vystomasis bendradarbiavimas, žmogaus teisės ir teisingumas, parama regioninių jūrinių gebėjimų stiprinimui ir civiliniai bei kariniai BSGP veiksmai. ES Jūrų saugumo operacijų koncepcijoje jau numatyta galimybių, kaip karinės jūrų pajėgos gali prisidėti atgrasant nuo neteisėtos veiklos, užkertant jai kelią ir kovojant su ja. Bendradarbiavimu su tarptautiniais partneriais Sąjunga prisideda prie taisyklėmis grindžiamo jūrų valdymo skatinimo.

Dėl keleto veiksnių, pavyzdžiui, neteisėtos nevalstybinių subjektų veiklos, tarpvalstybinio nusikalstamumo, tarptautinio terorizmo arba piratavimo, išnaudojamos suskaidyto vietos, regioninio ir pasaulinio jūrų valdymo sistemų silpnybės. Pasitelkdama visas ES priemones pagal visapusišką požiūrį, ES gali veiksmingai šalinti jūrų saugumo grėsmės jūroje ir iš jūros, šalinti pagrindines priežastis ir atkurti gerą valdymą. Pritaikytas ES reagavimas galėtų būtų grindžiamas, *inter alia*, politine ir ekonomine ES veikla, taip pat vystomuoju bendradarbiavimu, saugumo sektoriaus reforma, regioninių jūrinių gebėjimų stiprinimu ir ES jūrų misijomis bei operacijomis.

Vertinant pasaulinės saugumo aplinkos pokyčius turėtų būti atsižvelgiama į Sąjungos saugumo jūroje aspektus ir šie aspektai turėtų būti įtraukti į būsimą ataskaitą dėl Sąjungos iššūkių ir galimybių, kurią pateikti 2013 m. gruodžio mėn. paprašė Europos Vadovų Taryba.

Valstybės narės skirtingai organizuoja nacionalinių ir ES strateginių jūrų saugumo interesų apsaugą ir apsaugą nuo rizikos ir grėsmių jūrų saugumui. Kai kurios valstybės narės priežiūrai ir teisėsaugai vykdyti pasitelkia civilines institucijas, pavyzdžiui, pakrantės apsaugos pareigūnus; kitos pasitelkia karinius jūrų laivynus ar kitas karines jūrų pajėgas; kitose valstybėse narėse bendra atsakomybė tenka civilinėms ir karinėms administracijoms. Visų susijusių subjektų bendradarbiavimas jūrų srityje turi teigiamą šalutinį poveikį kitose politikos srityse.

Valstybių narių ginkluotosios pajėgos turėtų atlikti strateginį vaidmenį jūroje ir iš jūros, taip pat užtikrinti pasaulinį mastą, lankstumą ir prieigą, kad ES ir jos valstybės narės galėtų prisidėti vykdant visus jūrų sritys įsipareigojimus. Jų nuolatiniu dalyvavimu turi būti užtikrinama laivybos laisvė ir prisidedama prie gero valdymo atgrasant nuo neteisėtos ir nelegalios veiklos, užkertant jai kelią ir su ja kovojant pasaulinėje jūrų srityje. Šiuo atžvilgiu vienas iš pagrindinių veiksmų yra atitinkamų tarptautinės teisės aktų laikymasis, įskaitant vėliavos valstybės išimtinės jurisdikcijos atvirojoje jūroje principą, taip pat darbuotojų, jūroje einančių oficialias pareigas, funkcinis imunitetas.

Įvairūs civilinio bendradarbiavimo forumai teisėsaugos, sienų apsaugos, muitinės, žuvininkystės ir aplinkos klausimais yra konkretūs vidaus ir išorės jūrų saugumo sąsajos pavyzdžiai ir atlieka svarbų vaidmenį šalinant grėsmes jūrų saugumui tiek pasauliniu, tiek regionų lygmenimis.

ES turėtų veikti savarankiškai ir su tarptautiniais partneriais. Ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama partnerystėms su tarptautinėmis organizacijomis vystymui. Sąjungos pajėgumas bendradarbiauti su JT, NATO, tokiais regioniniais partneriais kaip Afrikos Sąjunga ar ASEAN, taip pat daugiašalėse civilinio bendradarbiavimo platformose turi tiesioginį poveikį jos gebėjimui apsaugoti savo interesus ir sustiprinti regioninį bei tarptautinį jūrų saugumą. Krizių valdymo kontekste ES ir NATO dalyvavimas jūrų srityje turėtų išlikti papildomo pobūdžio ir būti koordinuojamas vadovaujantis sutarta šių dviejų organizacijų partnerystės sistema.

Siekama propaguoti geresnį taisyklėmis grindžiamą jūrų valdymą ir veiksmingai naudoti turimas ES priemones. Kad tai būtų pasiekta, vykdant veiksmus dėmesį reikia sutelkti į:

- a) darbą, kuriuo siekiama suderinto požiūrio į jūrų saugumo klausimus tarptautiniuose forumuose, regioninėse organizacijose ir trečiosiose šalyse;
- b) ES matomumo didinimą pasaulio jūrų srityje;

- c) visų ES civilinių bei karinių priemonių ir politikos darnos stiprinimą, ES tarnybų, įskaitant jos agentūras, ir susijusių valstybių narių veiklos koordinavimą tiek jūroje, tiek sausumoje, atitinkamais atvejais laikantis esamų išteklių telkimo ir dalijimosi jais požiūrio kartu atsižvelgiant į valstybių narių vidaus struktūrą ir ES bei nacionalinę politiką ir teisės aktus;
- d) geresnį pasirengimą būsimiems nenumatytiems jūrų saugumo atvejams ir jūrų saugumo aspekto integravimą į bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) darbotvarkę, glaudžiai bendradarbiaujant su visais atitinkamais ES subjektais, laikantis ES visapusiško požiūrio;
- e) jūrų saugumo gebėjimų stiprinimo veiklos vykdymą su trečiosiomis šalimis ir regioninėmis organizacijomis, siekiant padidinti jų pajėgumus šiose srityse: 1) jūrų valdymo ir teisinės valstybės, įskaitant baudžiamąją teiseną ir jūrų teisėsaugą; 2) sutartus tarptautinius standartus atitinkančio uostų ir jūrų transporto saugumo; 3) savo sienų valdymo pajėgumų ir 4) kovos su NNN žvejyba. Todėl turėtų būti visapusiškai laikomasi galiojančių tarptautinių, ES ir nacionalinių eksporto kontrolės taisyklių;
- f) ginčų sprendimo mechanizmų pagal UNCLOS, įskaitant Tarptautinį jūrų teisės tribunolą, propagavimą ES ir trečiųjų šalių bei regioninių organizacijų politiniuose dialoguose.

2. Informuotumas apie jūrų padėtį, stebėjimas ir dalijimasis informacija

Norint susidaryti bendrą informuotumo apie jūrų padėtį vaizdą, kuriuo savo ruožtu pasinaudojus būtų galima gerinti operacijų vykdymą ir veiksmingiau naudoti ribotus išteklius, gyvybiškai svarbu laiku gauti tikslios informacijos ir žvalgybos duomenų. Įvairių jūrų srities duomenų šaltinių integravimas remiantis galiojančia nacionaline ir tarptautine teise yra vienas iš svarbiausių uždavinių, padedantis geriau suprasti, kas vyksta jūroje. Kuo daugiau informacijos apibendrinama ir integruojama, tuo sudaromas išsamesnis jūrų padėties vaizdas, o operatyviniai galutiniai vartotojai ekonomiškai efektyviu būdu gauna daugiau naudos.

Siekiama užtikrinti, kad jūrų stebėjimo informacija, kurią surenka viena civilinė ar karinė jūrų institucija ir kuri laikoma būtina kitų institucijų operatyvinei veiklai, būtų galima dalytis ir ja naudotųsi keli subjektai, o ne tą pačią informaciją rinkti ir rengti kelis kartus. Galutinis tikslas yra sudaryti bendrą patvirtintą informuotumo apie jūrų padėtį vaizdą ir prisidėti prie labiau koordinuoto turimų kosmoso sistemų bei nuotolinio stebėjimo technologijų ir jas naudojančių programų bei paslaugų panaudojimo. Kad būtų pasiektas šis tikslas, vykdant veiksmus dėmesį reikia sutelkti į:

- a) tolesnį tarpsektorinio bendradarbiavimo ir sąveikumo nacionaliniu ir ES lygmenimis gerinimą integruoto jūrų stebėjimo srityje atsižvelgiant į atitinkamas valstybių narių ir ES institucijas ir įsipareigojimus;
- b) tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir keitimosi informacija stiprinimą siekiant optimizuoti ES jūrų zonos ir jos jūrų sienų stebėjimą;
- c) nuoseklų požiūrį remiant jūrų stebėjimą ES bei pasaulinėje jūrų srityje ir BSGP misijų ir operacijų planavimą bei vykdymą;
- d) bendros keitimosi informacija aplinkos (CISE) plėtojimą.

3. Pajėgumų plėtojimas

Pajėgumų srityje didesnė parama dvejopo naudojimo technologijoms kurti ir bendradarbiavimas standartizacijos bei sertifikavimo srityje yra esminės galimybės panaudoti Europos jūrinius pajėgumus, didinti civilinės bei karinės sričių sąveikumą ir pramonės konkurencingumą atsižvelgiant į tai, kad kariniai pajėgumai priklauso valstybėms narėms ir jos juos eksploatuoja.

Siekiama plėtoti būtinus tvarius, sąveikius ir ekonomiškai efektyvius pajėgumus aktyviau įtraukiant viešuosius ir privačiuosius subjektus, įskaitant socialinius partnerius, ir remiantis tuo, kas jau yra pasiekta. Šiuo atžvilgiu, vykdant veiksmus dėmesį reikia sutelkti į:

- a) pajėgų telkimo ir dalijimosi jais iniciatyvų ir projektų, taip pat mokymo ir švietimo, kurių valstybės narės vykdo per EGA ir kitus atitinkamus civilinius bei karinius subjektus, propagavimą; turėtų būti tęsiama gero koordinavimo ir abipusio stiprinimo veikla su NATO siekiant užtikrinti papildomumą ir didinti nuoseklumą;
- b) pajėgumų sričių ir technologijų, kurioms galėtų būti naudingos papildomos investicijos, geresnis suderinimas siekiant didesnio sąveikumo, standartizavimas ir sertifikavimas, nustatymą;
- c) dvejopo naudojimo ir daugiafunkčių pajėgumų plėtojimą ir geresnio jų panaudojimo galimybių ieškojimą;
- d) kuo geresnį informacijos, pajėgumų ir sistemų, kurias valdo civilinės ir karinės institucijos, panaudojimą ir sinergijos tarp jų kūrimą, apimant ir daugiafunkces ir tarptautines misijas;
- e) aktyvesnio dalijimosi geriausios praktikos pavyzdžiais, rizikos analize ir informacija apie grėsmes, taip pat mokymo ir švietimo propagavimą visuose atitinkamuose civiliniuose ir kariniuose forumuose, pavyzdžiui, Europos pakrančių apsaugos tarnybų forume ir tarp Europos karinių laivynų vyriausiųjų vadovų, atsižvelgiant į galiojančius valstybių narių jūrų operatyvinius planus ir regioninius susitarimus ES.

4. Rizikos valdymas, ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros apsauga ir reagavimas į krizes

Pagrindinis tikslas tebėra stiprinti konfliktų prevencijos ir reagavimo į krizes, konfliktų ir incidentų prevencijos, rizikos mažinimo ir ES jūrų aplinkos būklės apsaugos, Sąjungos išorės sienų, taip pat jos ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros saugumo užtikrinimo pajėgumus. Šis tikslas priklauso nuo gero pasirengimo, numatymo ir gebėjimo reaguoti lygio. Jau vykdomi tam tikri tarpusavyje susiję veiksmai, vis dėlto ES ir jos valstybės narės galėtų reaguoti geriau ir pagerinti savo atsparumą.

ES ir jos valstybės narės turi didelių pajėgumų pagalbos nelaimės atveju ir reagavimo į krizes srityse. Krizių jūroje, pavyzdžiui, gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių atvejais ES ir jos valstybės narės naudosis visomis susijusiomis priemonėmis ir pajėgumais pasauliniu mastu.

Dėl netausaus jūrų ir (arba) povandeninių išteklių naudojimo didėja spaudimas jūrų ekosistemoms ir gali kilti saugumo rizika. Jūrų rizikos valdymo ir mėlynojo augimo, grindžiamų aplinkai palankiu u jūrų ekosistemų valdymu, srityse turėtų būti atsižvelgta į šį aspektą.

Vykdamas veiksmus, kuriais siekiama pirmiau nurodytų tikslų, dėmesį reikia sutelkti į:

- a) bendros rizikos analizės rengimą, kad būtų galima nustatyti bendrą jūrų saugumo rizikos valdymą ir, kai tinka, papildyti nustatytus tarptautinius ir ES jūrų saugumo rizikos analizės reikalavimus;
- b) tarpsektorinio ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo reagavimo į krizes jūroje ir nenumatytų jūrų saugumo atvejų planavimo, susijusio su nustatytomis saugumo grėsmėmis, srityse stiprinimą, taip pat atsižvelgiant į Tarybos sprendimą dėl tvarkos, kuria įgyvendinama solidarumo sąlyga;
- c) jūrų transporto infrastruktūros atsparumo gaivalinėms ir žmogaus sukeltoms nelaimėms, įskaitant klimato kaitą, įvertinimą ir imtis atitinkamų prisitaikymo veiksmų ir dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais, siekiant sumažinti susijusią riziką;
- d) tarpusavio supratimo skatinimą siekiant gerinti jūrų saugumo subjektų sąveikumą.

5. Jūrų saugumo moksliniai tyrimai ir inovacijos, švietimas ir mokymas

Inovacinėmis technologijomis ir procesais padedama gerinti operacijų veiksmingumą, tvarumą ir rezultatyvumą. Jūrų saugumo moksliniams tyrimams būtų naudingi aiškiai apibrėžti tarpsektoriniai poreikiai ir dvejojo naudojimo pajėgumai.

Moksliniais tyrimais ir žinių plėtros inovacijomis, taip pat švietimu ir mokymu prisidedama siekiant šios strategijos tikslų. ES mokslinių tyrimų programų rezultatus reikėtų geriau panaudoti formuojant politiką ir juos įdiegti rinkoje, be kita ko, panaudojant sinergiją su valstybių narių programomis ir ES finansavimo priemonėmis, pavyzdžiui, Europos struktūriniais ir investicijų fondais, bei remiant Mėlynojo augimo darbotvarkę.

Siekama propaguoti mokslinius tyrimus ir inovacinių technologijų plėtrą, kuriomis būtų padedama gerinti operacijų ir dalijimosi informacija veiksmingumą bei rezultatyvumą, vykdant koordinuojamus ir platesnio pobūdžio mokslinius tyrimus ir žinių plėtrą. Kad būtų pasiektas šis tikslas, vykdant veiksmus dėmesį reikia sutelkti į:

- a) turimų mokymo jūrų saugumo srities klausimais galimybių įtraukimą į bendrus mokymo jūrų klausimais modulius;
- b) jūrų saugumo mokslinių tyrimų civilinės ir karinės darbotvarkės sudarymą, įskaitant dviejopą naudojimo ir daugiafunkčių pajėgumų plėtojimą;
- c) naujų žinių ir kompetencijos tinklų, skirtų civiliniams ir kariniams švietimo institutams, centrams ir akademijoms, sukūrimą ir tolesnį esamų tinklų plėtojimą;
- d) pasaulinių mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros partnerių tinklo sukūrimą;
- e) kadangi mokslinių tyrimų ir inovacijų veikloje, pavyzdžiui, pagal programą „Horizontas 2020“, daug dėmesio skiriama civilinėms reikmėms, jūrų saugumo srityje bus aktyviai siekiama sąveikos su EGA veikla;
- f) viešojo ir privačiojo sektorių partnerysčių skatinimą;
- g) agentūrų tarpusavio ir bendrų pratybų vykdymo propagavimą.

VII. TOLESNĖ VEIKLA

Taryba, valstybės narės, Komisija ir vyriausioji įgaliotinė šią strategiją parengė kartu. Tai yra veiksmingas darbo būdas, kuris turėtų būti tęsiamas, į jį įtraukiant visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus ir veiklos vykdytojus tiek ES, tiek nacionaliniu lygmenimis.

Ši strategija turėtų būti reguliariai peržiūrima „Pirmininkaujančios valstybės narės draugų“ grupėje, kuri atitinkamais atvejais gali paprašyti kitų atitinkamų Tarybos darbo organų pateikti informacijos, kad būtų galima įvertinti pažangą ir šią strategiją patikslinti.

Ši strategija iki 2014 m. pabaigos turėtų būti papildyta koreguojamuoju veiksmų planu, kuriame būtų nurodytos įvairios darbo kryptys ir pateikti išsamūs ir suderinti tarpsektoriniai veiksmai jūrų saugumo aspektą integruojant į ES politiką. Į veiksmų planą taip pat turėtų būti įtrauktas pažangos vertinimas. Vyriausioji įgaliotinė ir Komisija, remdamosi valstybių narių pateikta informacija, turėtų teikti reguliarias ataskaitas.

Strategijos ir veiksmų plano tikslas bus aktyviai skelbiamas visuomenei tiek ES, tiek nacionaliniu lygmenimis.
